

ارزشها و گرایشهای سیاسی و مذهبی در ایالات متحده، اروپا و ژاپن

ترجمه حسین قاضیان

نوشته گوردون هیلد (Gordon Heald)

تحقیقات مقدماتی برای اجرای این پروژه، فقدان يك چارچوب نظری کلی و نیز وجود محدودیتهای جدی بر سر راه استفاده گسترده از طبقه بندیهای این تحقیق را آشکار کرد. از آنجا که تصمیم گرفته شده بود تحقیق اصلی به صورت مصاحبه عمقی^۲ انجام شود، طبعاً اساس پرسشنامه مصاحبه را هم مباحثه های گروهی، بررسی مطالب آرشویی همراه با اقتباسی از سایر مطالعات (بویژه مطالعات انجام شده در دانشگاههای میشیگان و شیکاگو) شکل می داد. تقریباً هیجده ماه صرف طراحی يك پرسشنامه مقدماتی^۳ شد و سپس در ۱۹۸۰ این پرسشنامه از طریق مصاحبه های شخصی با ۸۶۸ نفر آلمانی، اسپانیایی و بریتانیایی آزمون شد. هر يك از این مصاحبه ها يك ساعت و نیم وقت گرفت. پرسشنامه نهایی، شامل يك مصاحبه رودرروی يك ساعته، با سئوالات کاملاً بسته^۴ بود. در تمام کشورهای مورد بررسی، با يك نمونه هزار و دویست نفری که به صورت علمی از میان مردم انتخاب شده بودند، مصاحبه شد. بعلاوه، يك نمونه تقویت کننده^۵ دویست نفری از افراد در سنین هیجده تا بیست و چهار سال هم در هر کشور مصاحبه شدند، به صورتی که بتوان از آن، تحلیل عمیقی به دست داد. در سیزده کشور از شانزده کشور حوزه این

که به نسبت، از اروپا کمتر است. مضافاً، آمریکاییان می گویند که بیش از سایرین - و به صورت تعجب آوری حتی بیش از ژاپنها و مردم آلمان غربی - از کار و شغل خود رضایت دارند. مطابق این بررسی، جامعه آمریکا، در مقایسه با اروپا و ژاپن، مذهبی تر است، به طوری که سپاهان آمریکا بیش از هر گروه دیگری گفته اند که خداوند در زندگی شان بی نهایت اهمیت دارد. آمریکاییان بیش از دیگران از زندگی خود اظهار رضایت کرده اند، و بعد از ایرلندیها و بریتانیاییها، بیش از سایر ملل حاضر شده اند بگویند که «خیلی خوشبخت» هستند.

خلاصه آنکه مطابق این پژوهش، ایالات متحده، از نظر گرایشهای سیاسی و اجتماعی، بیش از هر کشور اروپایی دیگر به بریتانیا و از لحاظ گرایشهای دینی، بیش از همه به ایرلند نزدیک است. اینها، برخی از یافته های مقدماتی يك بررسی بین المللی است که به منظور مقایسه ارزشهای بنیادین کشورهای مختلف، در سراسر جهان، صورت گرفته است. این بررسی، توجه خود را به گرایشهای مردم در زمینه هایی چون رضایت از کار و زندگی، و ارزشهای خانوادگی، سیاسی، اخلاقی، دینی، معنوی، و نیز گستره وسیعی از موضوعات اجتماعی، معطوف کرده است.

اشاره:

این مقاله را نویسنده ای آمریکایی نوشته و در آمریکا به چاپ رسیده است. اگر خواننده - به حق - احساس کند که آمریکاییان معیار و محور مقایسه ارزشهای سیاسی، اجتماعی و مذهبی کشورها به حساب آمده اند، باید آن را به همان دو مناسبت نخست ارجاع دهد، نه چیز دیگر. با وجود این نقص به ظاهر کوچک، از آنجا که این مقاله حاوی فواید عامی برای خوانندگان فارسی زبان است، به ترجمه آن اقدام شد. / مترجم.

بنابر يك نظرخواهی که اخیراً در مورد شانزده کشور اروپایی، و نیز ایالات متحده، ژاپن و آفریقای جنوبی صورت گرفته، مشخص شده است که آمریکاییان بیش از سایر ملل گفته اند که اگر قرار بر انتخاب میان یکی از دو ارزش «آزادی فردی» و «برابری» باشد، آزادی را بر برابری ترجیح می دهند. بعلاوه، آمریکاییان خود را بیش از سایر ملل مفتخر به غرور ملی خویش می شمارند و بیش از همه ملت های دیگر [که در این بررسی مورد نظر بوده اند] حاضرند برای کشورشان بجنگند. اعتماد به نهادها و سازمانها در ایالات متحده بیشتر از اروپاست، به جز اعتماد به دستگاه قضایی،

مأخذ:

Gordon Heald, A Comparison Between American, European, and Japanese Values, in: Brenda Almond and Bryan Wilson (eds.), Values, New Jersey, Humanities Press International, 1988, pp. 75-90

جدول شماره ۳									
پرسش: البته همه امیدواریم که جنگ دیگری رخ ندهد، اما اگر جنگی پیش آید، آیا حاضرید برای کشورتان بجنگید؟									
اسپانیا	ایتالیا	فرانسه	آلمان غربی	اروپا	ژاپن	ایرلند	بریتانیا	ایرلند	آمریکا
(درصد)									
۵۳	۲۸	۴۲	۳۵	۴۳	۲۲	۴۹	۶۲	۷۱	۲۰
۲۷	۵۷	۴۶	۴۱	۴۰	۴۰	۳۱	۲۷	۲۰	۲۰
۲۰	۱۵	۱۲	۲۴	۱۷	۳۸	۲۰	۱۱	۹	۲۰

جدول شماره ۴									
اعتماد به نهادها و سازمانهای مختلف:									
اسپانیا	ایتالیا	فرانسه	آلمان غربی	اروپا	ژاپن	ایرلند	بریتانیا	ایرلند	آمریکا
(درصد)									
۶۳	۶۸	۶۴	۷۱	۷۱	۶۷	۸۶	۸۶	۷۶	۶۳
۶۱	۵۸	۵۳	۵۴	۶۰	۳۷	۷۵	۸۱	۸۱	۶۱
۴۸	۴۳	۵۵	۶۷	۵۷	۶۸	۵۷	۶۶	۵۱	۴۸
۵۰	۵۶	۵۵	۴۳	۵۵	۵۱	۶۷	۶۰	۶۵	۵۰
۵۰	۶۰	۵۴	۴۸	۵۲	۱۶	۷۸	۴۸	۷۵	۵۰
۴۸	۳۱	۴۸	۵۳	۴۳	۳۰	۵۱	۴۰	۵۳	۴۸
۲۸	۲۸	۵۰	۳۵	۴۰	۳۱	۵۴	۴۸	۵۵	۲۸
۳۷	۳۳	۴۲	۳۴	۳۹	۲۵	۴۹	۴۸	۵۰	۳۷
۳۱	۴۶	۳۱	۳۳	۳۲	۵۲	۴۴	۲۹	۴۹	۳۱
۳۱	۲۸	۳۶	۳۶	۳۲	۲۹	۳۶	۲۶	۳۳	۳۱

جدول شماره ۱									
پرسش: کدامیک از اظهارات زیر، نزدیکتر به نظر شماست؟ الف: من اذعان دارم که هم آزادی و هم برابری، اهمیت دارد. اما اگر قرار باشد به صورت فرضی یکی از آن دو را انتخاب کنم، آزادی را بیشتر می‌دانم، یعنی به نظر من، اینکه هرکس بتواند آزاد زندگی کند و بدون هیچ مانعی ترقی کند، مهمتر است. ب: هم آزادی و هم برابری یقیناً مهم است. اما اگر قرار باشد به صورت فرضی یکی از آن دو را انتخاب کنم برابری را ترجیح می‌دهم، یعنی به نظر من، اینکه هیچکس در مضیقه اقتصادی قرار نداشته باشد و فاصله طبقاتی هم شدید نباشد، مهمتر است.									
اسپانیا	ایتالیا	فرانسه	آلمان غربی	اروپا	ژاپن	ایرلند	بریتانیا	ایرلند	آمریکا
(درصد)									
۳۶	۴۳	۵۴	۳۷	۴۹	۳۷	۴۶	۶۹	۷۲	۳۶
۳۹	۴۵	۳۲	۳۹	۳۵	۳۲	۳۸	۲۳	۲۰	۳۹
۱۳	۵	۸	۱۹	۹	۱۵	۵	۴	۳	۱۳
۱۲	۷	۷	۵	۷	۱۶	۱۱	۴	۵	۱۲

جدول شماره ۲									
پرسش: تا چه حد از (نام ملیت، مثلاً آمریکایی) بودن خود، احساس غرور می‌کنید؟									
اسپانیا	ایتالیا	فرانسه	آلمان غربی	اروپا	ژاپن	ایرلند	بریتانیا	ایرلند	آمریکا
(درصد)									
۵۹	۴۱	۳۳	۲۱	۴۸	۳۰	۶۶	۵۵	۸۰	۵۹
۳۴	۳۹	۴۳	۳۸	۳۸	۳۲	۲۵	۳۱	۱۶	۳۴
۸	۱۱	۸	۱۸	۱۲	۲۸	۵	۸	۲	۸
۴	۶	۹	۱۱	۷	۳	۱	۳	۱	۴
۵	۲	۷	۱۲	۶	۷	۳	۳	۲	۵

اقتصادی قرار نداشته باشد و اختلاف طبقاتی هم شدید نباشد) انتخاب کرده‌اند. بریتانیاییها از این لحاظ بسیار شبیه به آمریکاییها هستند، چون ۶۹ درصد از آنان آزادی شخصی را انتخاب کرده‌اند، حال آنکه تنها ۴۹ درصد از کل اروپاییها آزادی شخصی را بر برابری ترجیح داده‌اند. در مقابل، آنچه تا حدی تعجب‌آور به نظر می‌رسد این است که آلمانیها برابری را به جای آزادی انتخاب کرده‌اند و این موضوع در مورد ایتالیاییها و اسپانیاییها هم صادق است.

* غرور ملی

۸۰ درصد از آمریکاییها گفته‌اند که از آمریکایی بودن احساس غرور می‌کنند، در حالی که تنها ۲۸ درصد از اروپاییها اظهار داشته‌اند که ملیتشان مایه افتخار آنان است. در میان اروپاییها، بیشترین

شباهت میان جنبه‌های مختلف گرایشهای سیاسی، اجتماعی و دینی آنها را نمایان سازد. به دنبال آن، پاسخهای ژاپنیها، در کنار پاسخهای اروپاییها آمده است. پاسخهای اروپاییها مشتمل است به سهم وزنی ۲۱۰ میلیون نفر از مردم کشورهای بریتانیا، ایرلند شمالی، جمهوری ایرلند، فرانسه، آلمان، ایتالیا، اسپانیا، دانمارک، هلند و بلژیک. به دنبال آن نیز پاسخهای هر یک از کشورهای مهم اروپایی چون آلمان، فرانسه، ایتالیا و اسپانیا، جداگانه آورده شده است.

* آزادی یا برابری

۷۲ درصد از آمریکاییها، آزادی شخصی را بر برابری ترجیح می‌دهند، و تنها ۲۰ درصد از آنان برابری را (با این تعریف که هیچکس در مضیقه

مطالعه، کار تحقیق را مؤسسه بین‌المللی گالوپ^۶ انجام داد و در سه کشور دیگر، کار به دست اعضای گروهی از انجمن تحقیقات بین‌المللی^۷ بود. در اروپا، قریب به پانزده هزار مصاحبه صورت گرفت و در ایالات متحده با بیش از دو هزار نفر، از جمله با نمونه‌هایی از سیاهان، اسپانیایی‌تبارها و جوانان مصاحبه به عمل آمد. مجموعه اطلاعات ناشی از این مصاحبه‌ها، در مؤسسه گالوپ (در لندن) هماهنگ و به یک کامپیوتر ۴۳۳۱ ای.بی.ام. داده شد.

پاسخ به هر یک از ۱۶ پرسشی که از میان مجموعه‌ای مشتمل بر ۱۵۰ پرسش انتخاب شده، در جداولی که در ادامه این مقاله خواهد آمد مشخص گردیده است. برای سهولت مقایسه بین پاسخهای آمریکاییها، بریتانیاییها و ایرلندیها، نتایج این سه کشور، در جدولها کنار هم آمده است تا

غرور ملی در ایرلندیها (۶۶ درصد) و سپس در بریتانیاییها (۵۵ درصد) وجود داشته است. تنها ۲۱ درصد از آلمانیها، ۱۹ درصد از هلندیها، ۳۳ درصد از فرانسویها، و ۳۰ درصد از ژاپنیها از ملیت خود احساس غرور می‌کرده‌اند. در میان بسیاری از کشورهای اروپایی، غرور ملی، مفهومی کهنه و منسوخ قلمداد می‌شود، گرچه پرسشهای دیگر آشکار کرده که این پاسخ دهندگان لزوماً دیدگاهی «جهان‌وطنی»^۸ نداشته‌اند.

* تمایل به جنگ

۷۱ درصد از آمریکاییها اظهار داشته‌اند که حاضرند در راه کشورشان بجنگند، در حالی که در مقام مقایسه، تنها ۴۳ درصد از اروپایی‌ها و ۲۲ درصد از ژاپنیها حاضر بوده‌اند برای کشورشان جنگ کنند. در میان ملت‌های اروپایی، بریتانیاییها، بیش از دیگران (۶۲ درصد) حاضر بوده‌اند برای کشور خود وارد جنگ شوند (این نتیجه در آوریل ۱۹۸۱ به دست آمده است و شاید بتواند قرینه‌ای به دست دهد از اینکه چرا بریتانیاییها چنان برخوردی با مخاصمه در اقیانوس اطلس جنوبی [= جنگ در جزایر مالویناس] داشته‌اند).

* اعتماد به نهادها و مؤسسات

آمریکاییها در مجموع (به جز دستگاه قضایی) بیش از اروپاییان به نهادهای خود اعتماد داشته‌اند. در اروپا، از میان ده مؤسسه مورد پرسش، پلیس بیش از دیگر مؤسسات از اعتمادی در حد «عالی» یا «بسیار زیاد» برخوردار بوده است. مردم بریتانیا و ایرلند بیش از همه ملل (۸۶ درصد) به پلیس اعتماد داشته‌اند. به طور کلی در اروپا، بعد از پلیس، نیروهای نظامی از بیشترین اعتماد برخوردار بوده‌اند. اما در آمریکا نیروهای نظامی بیش از همه مؤسسات (با ۸۱ درصد) از اعتماد برخوردار بوده‌اند و پلیس، از این نظر، در رتبه دوم قرار می‌گیرد.

در ایالات متحده، کمیته‌های بزرگ (با ۵۰ درصد)، مطبوعات (با ۴۹ درصد) و اتحادیه‌های کارگری (با ۳۳ درصد) از کمترین اعتماد برخوردار بوده‌اند. در اروپا نیز وضع این سه، بر همین منوال بوده است. ژاپنیها بیش از هر نهاد دیگر، و بیش از هر کشور دیگری، به دستگاه قضایی خود اعتماد داشته‌اند.

به طور کلی در آمریکا و اروپا، کلیساها از اعتمادی در حد متوسط برخوردار بوده‌اند، اما در ژاپن از کمترین اعتماد بهره می‌برده‌اند. البته اگر در مورد آمریکا، نهادهایی را در نظر بگیریم که از بیشترین اعتماد در حد «عالی» برخوردار بوده‌اند، آنگاه کلیساها در صدر این فهرست قرار خواهند گرفت.

* رده بندی خصوصیات مطلوب شغلی:									
آمریکا	بریتانیا	ایرلند	ژاپن	اروپا	آلمان غربی	فرانسه	ایتالیا	اسپانیا	
(درصد)									
۲	۴	۱	۳	۱	۳	۱	۱	۱	۱- دستمزد خوب
۱	۲	۲	۲	۲	۱	۲	۴	۳	۲- دلپذیر بودن همکاران
۵	۳	۴	۴	۳	۲	۳	۲	۲	۳- امنیت شغلی مطلوب
۳	۱	۳	۱۲	۴	۴	۱	۵	۷	۴- جالب بودن شغل
۶	۷	۶	۱	۵	۴	۶	۳	۴	۵- متناسب بودن شغل با تواناییهای شخصی
۳	۵	۵	۱۰	۶	۵	۸	۶	۱۰	۶- شغلی که انسان احساس کند از آن چیزی به دست می‌آورد
۹	۶	۸	۱۳	۷	۵	۷	۸	۱۱	۷- شغلی که مجال برای بروز خلاقیتها باشد.
۱۱	۸	۱۰	۸	۸	۷	۵	۸	۱۰	۸- شغلی که با مردم سروکار داشته باشد.
۱۰	۱۰	۷	۵	۹	۷	۹	۸	۵	۹- ساعات مطلوب
۶	۹	۸	۶	۱۰	۶	۴	۱۰	۱۱	۱۰- آبرومند بودن شغل

پرسش: آیا از کار خود، احساس رضایت می‌کنید؟ اگر پاسخ شما مثبت است، بفرمایید تا چه اندازه از کار خود راضی هستید؟									
آمریکا	بریتانیا	ایرلند	ژاپن	اروپا	آلمان غربی	فرانسه	ایتالیا	اسپانیا	
(درصد)									
۸۴	۷۹	۷۱	۳۷	۳۶	۱۵	۱۳	۲۹	۴۲	۱- بسیار زیاد
۱۴	۱۸	۲۱	۴۴	۳۷	۲۸	۴۶	۴۳	۴۱	۲- زیاد
۲	۲	۳	۹	۱۵	۲۹	۱۶	۱۴	۱۲	۳- کم
—	۱	۱	۳	۹	۱۱	۱۷	۱۲	۲	۴- به هیچ وجه
—	۱	—	۷	۴	۷	۷	۱	۳	۵- نمی‌دانم

جدول شماره ۷

پرسش: صرف نظر از اینکه به کلیسا می‌روید یا نه، بفرمایید چگونه شخصی هستید:

اسپانیا	ایتالیا	فرانسه	آلمان غربی	اروپا	ژاپن	ایرلند	بریتانیا	آمریکا
(درصد)								
۶۳	۸۳	۵۱	۵۸	۶۳	۲۵	۶۴	۵۸	۸۱
۳۰	۹	۳۱	۲۲	۲۴	۵۲	۳۲	۳۶	۱۶
۴	۴	۱۰	۳	۵	۱۱	۱	۴	۱
۴	۴	۸	۱۶	۸	۱۲	۳	۳	۲

۱- شخصی مذهبی
۲- شخصی غیرمذهبی
۳- ملحدی معتقد
۴- نمی‌دانم

جدول شماره ۸

* اهمیت خداوند در زندگی (بر مبنای یک مقیاس ۱۰ نمره‌ای)

ایالات متحده	سیاهان اسپانیایی تبارها کل
۹/۰۴	۸/۹۲
۸/۲۱	۸/۵۵
۸/۴۵	۸/۴۵
۸/۰۲	۸/۴۵
۸/۰۲	۸/۴۵
۷/۴۹	۸/۴۵
۶/۹۶	۸/۴۵
۶/۳۹	۸/۴۵
۵/۹۴	۸/۴۵
۵/۷۲	۸/۴۵
۵/۶۷	۸/۴۵
۵/۳۵	۸/۴۵
۵/۳۳	۸/۴۵
۴/۷۲	۸/۴۵
۴/۴۹	۸/۴۵
۴/۴۷	۸/۴۵
۳/۳۹	۸/۴۵

* خصوصیات مطلوب شغلی

در ایالات متحده، مهمترین جنبه‌های شغل به این صورت رده بندی می‌شود:

(۱) دلپذیر بودن همکاران (۲) دستمزد خوب (۳) جالب بودن شغل (۴) شغلی که انسان احساس کند از آن چیزی به دست می‌آورد (۵) امنیت شغلی مطلوب.

در مقابل، در اروپا، بیشتر از آمریکا بر دستمزد خوب تأکید می‌شود. رده بندی شغل مطلوب در اروپا، از این قرار است:

(۱) دستمزد خوب (۲) دلپذیر بودن همکاران (۳) امنیت شغلی مطلوب (۴) جالب بودن شغل (۵) متناسب بودن شغل با توانایی‌های شخص.

پاسخ ژاپنیها به کلی با پاسخ آمریکایی‌ها و اروپایی‌ها متفاوت است. رده بندی ایشان چنین است:

(۱) متناسب بودن شغل با توانایی‌های شخص (۲) دلپذیر بودن همکاران (۳) دستمزد خوب (۴) امنیت شغلی مطلوب (۵) ساعات کار مطلوب. در نزد ژاپنی‌ها، این دو جنبه، یعنی جالب بودن شغل و احساس به دست آوردن چیزی از آن، از کمترین ارجحیت برخوردار بوده و به ترتیب در رده‌های دوازدهم و دهم اهمیت قرار داشته است.

* رضایت از کار

یکی از جالبترین نتایج این تحقیق آن است که آمریکاییان گفته‌اند از کار خود «بسیار زیاد» رضایت دارند (با ۸۴ درصد). به دنبال آنان، بریتانیایی‌ها (با ۷۹ درصد) و ایرلندیها (با ۷۱ درصد) قرار می‌گیرند. در عوض، به طور متوسط تنها ۳۶ درصد از اروپایی‌ها از کارشان رضایت دارند و تعجب آور آنکه این رقم برای آلمان غربی به ۱۵ درصد و برای فرانسه به ۱۳ درصد می‌رسد. ژاپنی‌ها هم چندان تفاوتی با اروپایی‌ها ندارند و به طور کلی فقط ۳۷ درصد از آنان از کار خود راضی هستند. با مسامحه می‌توان ادعا کرد که ظاهراً، بین رضایت از کار و میزان رشد اقتصادی ملتها رابطه‌ای معکوس برقرار است!

در مطالعه مقدماتی که در سال ۱۹۸۱ در چهار کشور (بریتانیا، آلمان، فرانسه و اسپانیا) انجام شد، نتایجی تقریباً مشابه با نتایج بررسی نهایی به دست آمد. بریتانیا از لحاظ رضایت شغلی از سه کشور دیگر بسیار پیشی گرفت. برای حصول اطمینان از اینکه تفاوت‌های مزبور ناشی از بی‌دقتی در ترجمه نیست، در تحقیق نهایی، واژه‌ها و ترجمه پرسشها به آلمانی، فرانسه و اسپانیولی به دقت بازبینی شد. سازگاری و مشابهت نتایج تحقیق مقدماتی و نهایی به وضوح نشان می‌دهد که یافته‌های این تحقیق تصادفی نبوده است. با توجه به اینکه نتایج به دست آمده از پرسشهای دیگر، در زبانهای مختلف،

جدول شماره ۹									
پرسش: به کدامیک از موارد زیر اعتقاد دارید؟									
آمریکا	بریتانیا	ایرلند	ژاپن	اروپا	آلمان غربی	فرانسه	ایتالیا	اسپانیا	
(درصد)									
خدا									
۹۵	۷۶	۹۵	۳۹	۷۵	۷۲	۶۲	۸۴	۸۷	بله (اعتقاد دارم)
۲	۱۶	۳	۲۳	۱۶	۱۶	۲۹	۱۰	۸	نه (اعتقاد ندارم)
۳	۹	۲	۳۸	۹	۱۲	۹	۶	۶	نمی دانم
حیات پس از مرگ									
۷۱	۴۵	۷۶	۳۱	۴۳	۳۹	۳۵	۴۷	۵۵	بله
۱۷	۳۵	۱۴	۲۵	۳۸	۴۰	۵۰	۳۳	۲۶	نه
۱۳	۱۹	۱۱	۴۳	۱۹	۲۱	۱۴	۱۹	۱۸	نمی دانم
بهشت									
۸۴	۵۷	۸۳	۲۰	۳۰	۳۱	۲۷	۴۱	۵۰	بله
۱۱	۳۲	۱۰	۳۵	۴۷	۵۴	۶۵	۴۴	۳۸	نه
۵	۱۱	۷	۴۵	۱۳	۱۵	۹	۱۵	۱۲	نمی دانم
جهنم									
۶۷	۲۷	۵۴	۱۵	۲۳	۱۴	۱۵	۳۱	۳۴	بله
۲۶	۶۳	۳۵	۴۰	۶۴	۷۳	۷۷	۵۲	۵۲	نه
۷	۱۱	۱۰	۴۶	۱۳	۱۳	۸	۱۷	۱۴	نمی دانم

کاملاً هماهنگ و سازگار بوده است، کنار گذاشتن این پرسش، به دلیل عدم مطابقت آشکاری که میان پاسخهای ملل مختلف دیده می شود، وجهی ندارد. این واقعیت که همه مردم انگلیسی زبان از کار خود رضایت فراوان داشته اند نشان می دهد که یاد در دیگر زبانها از لحاظ مفهومی (و نه ترجمه) مشکلی وجود داشته است یا اینکه این مفهوم، ارزش فرهنگی خاص مردم آنگلو ساکسون است. اگر پاسخهای مردم آفریقای جنوبی را به همین پرسش در نظر بگیریم، خواهیم دید که این نتیجه گیری بیشتر مقرون به صحت است. در آفریقای جنوبی ۷۶ درصد از سفیدپوستان انگلیسی زبان از کار خود رضایت وافر داشته اند (رقمی که از لحاظ آماری تفاوت چندانی با بریتانیا ندارد) اما در میان سفیدپوستان آفریقای جنوبی این کشور، ۶۰ درصد از مردم از کار خود راضی بوده اند. پاسخهای کانادایی ها نیز نشان می دهد که کانادایی های انگلیسی زبان (با ۷۷ درصد، تقریباً مشابه مردم بریتانیا) بیش از کانادایی های فرانسوی زبان (۳۹ درصد) از کار خود رضایت دارند، گرچه این تفاوتها، کمتر از تفاوت به دست آمده در میان اروپاییان است.

* مذهبی بودن

ایتالیایی ها بیش از هر ملت دیگری (با ۸۳ درصد) گفته اند که افرادی مذهبی اند. به دنبال آنان آمریکایی ها (با ۸۱ درصد) و مردم آفریقای جنوبی (با ۸۰ درصد) قرار دارند. این میزان در میان سفیدپوستان آفریقای جنوبی تا ۹۰ درصد هم می رسد. این رقم را مقایسه کنید با رقم مربوط به اروپایی ها که ۶۳ درصدشان گفته اند مذهبی اند و نیز با ژاپنیها که تنها ۲۵ درصدشان چنین اظهار داشته اند. صرف نظر از ایتالیایی ها، نتایج به دست آمده، حکایت از تفاوت ناچیزی میان کشورهای اروپایی دارد. اندکی کمتر از دو سوم ملل مختلف اروپایی گفته اند که مذهبی اند. در عوض، میزان کسانی که هر هفته به کلیسا می روند، از ۸۲ درصد در ایتالیا تا ۳ درصد در دانمارک، متفاوت است.

* اهمیت خداوند در زندگی

از پاسخگویان خواسته شده بود میزان اهمیت خدا را در زندگی خود، روی یک مقیاس ۱۰ درجه ای (از یک تا ده) مشخص کنند. امتیاز این مقیاس، در مقایسه با پرسش درباره تعداد دفعات رفتن به کلیسا در این است که این مقیاس، بر مشکلات ناشی از اندازه گیری التزام مذهبی افراد غیر وابسته به کلیسا فائق می آید. بعلاوه، این مقیاس، مقایسه میان کاتولیکها و پروتستانها را آسان می کند، چون آداب کلیسا رفتن، در میان این دو گروه متفاوت است. از اینها که بگذریم، سیاهان آمریکایی گفته اند

که خداوند در زندگی ایشان بی نهایت مهم است (با میانگین بالایی در حد ۹/۰۴) به دنبال ایشان آمریکاییان اسپانیایی تبار (با ۸/۹۲)، سفیدپوستان آفریقای جنوبی (با ۸/۵۵) و سیاهان آفریقای جنوبی (با ۸/۴۵) قرار می گیرند. نمره میانگین پاسخ به این سوال برای کل آمریکا ۸/۲۱ بوده که تنها از میانگین آفریقای جنوبی کمتر است. نزدیکترین کشور اروپایی به

آمریکا، از لحاظ گرایشهای مذهبی، جمهوری ایرلند با ۸/۰۲ بوده و دیگر کشورهای اروپایی که نمره نسبتاً بالایی داشته اند، عبارت بوده اند از ایرلند شمالی (۷/۴۹)، ایتالیا (۶/۹۶) و اسپانیا (۶/۳۹). پایین ترین نمره ها مربوط به فرانسه (۴/۷۲)، دانمارک (۴/۴۷) و سوئد (۳/۶۹) بوده است. ژاپن نیز با نمره (۴/۴۹) در مرتبه پایینی قرار گرفته است.

جدول شماره ۱۰									
* پاسخگویی که می‌گویند در حال حاضر نیز فرامین ده گانه را کاملاً مراعات می‌کنند:									
اسپانیا	ایتالیا	فرانسه	آلمان غربی	اروپا	ژاپن	ایرلند	بریتانیا	آمریکا	
(درصد)									
۸۱	۹۶	۸۰	۸۸	۸۷	۶۵	۹۳	۹۰	۹۳	۱- پرهیز از قتل نفس
۷۸	۹۳	۶۹	۸۱	۸۲	۶۶	۸۸	۸۷	۹۳	۲- پرهیز از دزدی
۷۵	۹۱	۶۷	۷۲	۷۷	۵۲	۷۷	۸۳	۹۰	۳- احترام به والدین
۵۶	۸۸	۶۷	۷۳	۷۳	۵۱	۸۶	۷۸	۸۹	۴- پرهیز از شهادت دروغ
۶۱	۷۳	۶۲	۷۰	۷۰	۵۱	۸۷	۷۹	۸۸	۵- طمع نداشتن به مال همسایه
۶۵	۶۴	۵۲	۶۲	۶۵	۵۳	۸۵	۷۹	۸۹	۶- نظر نداشتن به زن همسایه
۵۸	۶۲	۴۸	۶۴	۶۲	۴۷	۸۵	۷۸	۸۷	۷- پرهیز از ارتکاب زنا
۴۸	۶۸	۳۰	۴۵	۴۸	۷	۸۱	۴۸	۷۹	۸- شریک نگرتن برای خداوند
۵۲	۶۶	۲۴	۵۰	۴۷	۱۳	۵۶	۳۴	۶۸	۹- پرهیز از هتك حرمت نام خداوند
۳۸	۵۱	۲۰	۲۹	۳۲	۱۴	۵۲	۲۵	۵۷	۱۰- حفظ حرمت روزهای یكشنبه

جدول شماره ۱۱									
پرسش: اگر کسی بگوید که اعمال جنسی را نمی‌توان تماماً به اختیار افراد وا گذاشت و می‌باید دستورهای اخلاقی وجود داشته باشد که همه به آن پای بند باشند، آیا شما با آن موافقید یا نه؟									
اسپانیا	ایتالیا	فرانسه	آلمان غربی	اروپا	ژاپن	ایرلند	بریتانیا	آمریکا	
(درصد)									
۳۸	۴۲	۳۲	۶۱	۴۳	۴۶	۵۰	۴۰	۵۱	۱- موافقم که باید چنین دستورهای اخلاقی وجود داشته باشد.
۳۴	۳۹	۴۲	۱۸	۳۵	۱۰	۲۷	۴۲	۳۴	۲- بیشتر موافقم تا مخالف
۱۷	۱۰	۸	۹	۹	۱۸	۴	۶	۴	۳- تفاوتی ندارد (بی طرف)
۹	۶	۱۶	۸	۹	۱۷	۱۲	۹	۸	۴- نمی‌دانم
۳	۲	۳	۳	۳	۹	۷	۳	۳	۵- بدون پاسخ

* اعتقاد به خدا

بیشتر آمریکاییها و ایرلندیها (۹۵ درصد)، بیشتر از مردم هر کشور دیگر [مورد بررسی]، به خداوند اعتقاد دارند. در کل اروپا ۷۵ درصد از مردم خدا را باور دارند، اما این میزان تا ۶۲ درصد برای فرانسویان و ۵۸ درصد برای دانمارکیها نزول می‌کند. ۷۱ درصد از آمریکاییها به حیات پس از مرگ معتقدند، در حالی که تنها ۴۳ درصد از اروپاییها و ۴۰ درصد از ژاپنیها به این موضوع باور دارند. با این حال، تنها ۶۷ درصد از آمریکاییها، به وجود جهنم معتقدند، اما این میزان برای اروپاییها ۲۳ درصد و برای ژاپنیها ۱۵ درصد بوده است.

* «ده فرمان»^۹

از پاسخگویان خواسته شده بود بگویند کدامیک از «ده فرمان» را در حال حاضر کاملاً مراعات می‌کنند. پاسخگویان آمریکایی بیش از همه به ایرلندیها نزدیک بوده و بیشترین اختلاف را با فرانسویها داشته‌اند. در ژاپن درصد بسیار زیادی از پاسخگویان گفته بودند «نمی‌دانم»، زیرا چنانکه می‌دانیم «ده فرمان» يك مفهوم یهودی - مسیحی است و ژاپنیها کمتر با آن آشنایی دارند. این فرامین، در جدول شماره ۱۰ بر اساس سهم نزولی میزان پاسخگویی که گفته‌اند هنوز هم این فرامین را مراعات می‌کنند، مرتب شده است و درصد پاسخهای مثبت از بالا به پایین، کاهش می‌یابد. اولین فرمان کتاب مقدس «شریک نگرتن دیگری برای من [= خداوند]» است که در پاسخهای عموم مردم در رتبه هشتم قرار گرفته است.

* دستورهای اخلاقی^{۱۰}

بیش از نیمی از آمریکاییان (یعنی ۵۱ درصد) معتقدند که اعمال جنسی به جای آنکه به اختیار افراد واگذار شود باید تحت هدایت دستورهای اخلاقی انجام گیرد. اروپاییها به طور کلی کمتر بر جنبه هدایت کننده دستورهای اخلاقی در زمینه مسایل جنسی تأکید کرده‌اند. در این زمینه، نظر اروپاییها هم متفاوت است و از ۳۲ درصد موافقت فرانسویان شروع می‌شود و تا ۶۱ درصد برای آلمانیها - که طرفدار دستورهای اخلاقی هستند - ادامه می‌یابد.

* دستورالعمل در مورد خیر و شر^{۱۱}

از پاسخگویان خواسته شده بود بگویند آیا دستورالعملهای کاملاً قاطعی در باب خیر و شر وجود دارد به گونه‌ای که برای همه، همیشه، و در تمام اوضاع و احوال به کار آید؟ در آمریکا، ۳۴ درصد از پاسخگویان با این نکته موافق بوده‌اند، اما ۵۹ درصد از پاسخگویان تصریح کرده‌اند که چنین دستورالعملهای مؤکدی وجود ندارد. در اروپا عده

بسیار کمتری (۲۶ درصد) تأیید می‌کرده‌اند که چنین معیارهای قاطعی وجود دارد. ایرلندیها بیش از همه (۳۴ درصد) به وجود این معیارها اذعان داشته‌اند.

* چپ یا راست

روی يك مقیاس ۱۰ درجه‌ای، برای آمریکاییها، به محافظه‌کاری نمره ده و به لیبرالیسم نمره يك داده شد و روی همان مقیاس برای اروپاییان به «راست» نمره ده و به «چپ» نمره يك داده شد. در نظرخواهی مشخص شد که سفیدپوستان آفریقای جنوبی، ایرلندیها، بلژیکیها و آمریکاییها بیش از همه محافظه‌کار یا راست‌گرا هستند و سوئدیها، فرانسویها، اسپانیاییها و ایتالیاییها بیش از همه لیبرال یا چپ‌گرا. آشکار است که مقیاسها برای هر کشور نسبی است و نتایج را باید با ملاحظه این جنبه در نظر گرفت.

* رضایت از زندگی

از پاسخگویان خواسته شد میزان رضایت خود را از زندگی، به طور کلی روی يك مقیاس ۱۰ نمره‌ای (از يك تا ده) مشخص کنند. در نتیجه،

جدول شماره ۱۲

پرسش: در اینجا دو عبارت را که معمولاً مردم هنگام بحث از خيروشر اظهار می‌کنند، آورده‌ام. کداميك از این دو، به دیدگاه و عقیده شما نزدیکتر است؟
الف: دستورالعملهای کاملاً قاطعی وجود دارد که مشخص می‌کند خيروشر چیست. این دستورالعملها، همیشه در هر وضعی، برای همه، قابل اجراست.
ب: ممکن نیست دستورالعملهای کاملاً قاطعی وجود داشته باشد که مشخص کند خيروشر چیست. خيروشر کاملاً وابسته به زمانه و اوضاع و احوال است.

آمریکا	بریتانیا	ایرلند	ژاپن	اروپا	آلمان غربی	فرانسه	ایتالیا	اسپانیا
(درصد)								
۳۴	۲۸	۳۴	۱۳	۲۶	۲۲	۲۱	۳۲	۲۳
۵۹	۶۴	۵۱	۶۱	۶۰	۵۸	۶۴	۵۸	۶۱
۳	۴	۷	۱۰	۷	۱۱	۸	۳	۶
۳	۴	۷	۱۶	۷	۹	۸	۶	۱۰

جدول شماره ۱۳

* چپ یا راست (بر مبنای يك مقیاس ۱۰ نمره‌ای):

آفریقای جنوبی	سفیدپوستان	۶/۵۰
سیاهان		۵/۷۰
جمهوری ایرلند		۶/۲۰
ایرلند شمالی		۶/۱۴
بلژیک		۶/۱۰
ایالات متحده	کل	۵/۹۴
	سیاهان	۵/۸۴
	اسپانیایی تبارها	۶/۲۳
ژاپن		۵/۹۱
فنلاند		۵/۸۱
دانمارک		۵/۷۷
بریتانیا		۵/۷۰
آلمان غربی		۵/۶۰
هلند		۵/۵۱
سوئد		۵/۳۹
فرانسه		۴/۹۳
اسپانیا		۴/۸۹
ایتالیا		۴/۶۳

جدول شماره ۱۴

* رضایت از زندگی (بر مبنای يك مقیاس ۱۰ نمره‌ای):

دانمارک	۸/۲۱
سوئد	۸/۰۲
ایالات متحده	کل
	۷/۷۲
	اسپانیایی تبارها
	۷/۶۷
	سیاهان
	۷/۴۶
هلند	۷/۷۱
ایرلند شمالی	۷/۶۸
بریتانیا	۷/۶۷
فنلاند	۷/۵۸
آفریقای جنوبی	سفیدپوستان
	۷/۵۱
	سیاهان
	۵/۳۴
بلژیک	۷/۳۶
آلمان غربی	۷/۲۵
فرانسه	۶/۶۶
ایتالیا	۶/۶۲
اسپانیا	۶/۶۰
ژاپن	۶/۳۹

مشخص شد که دانمارکیها (با نمره ۸/۲۱)، سوئدیها (با نمره ۸/۰۲) و بدنالشان آمریکاییها (با نمره ۷/۷۲)، بیش از همه از زندگی خود راضی و خشنودند. فرانسویها (با نمره ۶/۶۶)، ایتالیاییها (با نمره ۶/۶۲)، اسپانیاییها (با نمره ۶/۶۰) و ژاپنیها (با نمره ۶/۳۰) کمتر از همه از زندگی خود رضایت داشتند.

*** خوشبختی**

آمریکاییها عموماً خود را خوشبخت احساس می‌کنند. ۳۲ درصد از ایشان خود را «بسیار خوشبخت» و ۶۰ درصدشان خود را «کاملاً خوشبخت» می‌یابند. ۳۷ درصد از ایرلندیها و ۳۸ درصد از بریتانیاییها خود را «بسیار خوشبخت» می‌دانند و از این لحاظ بر آمریکاییان پیشی می‌گیرند، اما در کل اروپا تنها ۲۱ درصد خود را «بسیار خوشبخت» احساس می‌کنند. نتایج پاسخگویی آمریکاییها با نتایج مطالعات قبلی، از جمله مطالعات انجام گرفته توسط «مرکز ملی بررسی افکار عمومی»^{۱۱} در سالهای ۱۹۷۳ و ۱۹۷۸، مطابقت دارد. ژاپنیها خود را بسیار کم خوشبخت می‌دانند (تنها ۱۵ درصد ایشان خود را «بسیار خوشبخت» احساس می‌کنند). آلمانیها نیز چنین‌اند (تنها ۱۰ درصد آنان خود را «بسیار خوشبخت» می‌دانند).

*** یادداشتهای مترجم:**

1. attitudes
2. in - depth interview
3. pilot questionnaire
4. fully precoded
5. booster sample
6. Gallup International
7. International Research Association
8. international
9. Ten Commandments, منظور، ده اصل اخلاقی است که بنا بر روایت انجیل، در کوههای سینا، به صورت شفاهی و مکتوب برالواح سنگی، به حضرت موسی وحی شده است.
10. moral rules
11. guide - lines for good and evil
12. National Opinion Research Center

Bibliography

Abrams, Mark, David Gerard & Noel Timms. *Values and Social Change in Britain*. London: Macmillan, 1958.
 Fogarty, Michael, L. Rayn & J. Lee. *Irish Values and Attitudes: The Irish Report of the European Value Systems Study*. Dublin: Dominican Publications, 1984.
 Harding, Stephen and David Philips, with Michael Fogarty. *Contrasting Values in Western Europe*. London: Macmillan, 1986.
 Stotzel, J. *Les Valeurs du temps present: Une enquête Européenne* Paris: Presses Universitaires de France, 1983.

جدول شماره ۱۵							
پرسش: بفرمایید به طور کلی و من حیث المجموع در کدامیک از وضعتهای زیر قرار دارید:							
آمریکا	بریتانیا	ایرلند	ژاپن	اروپا	آلمان غربی	فرانسه	ایتالیا
(درصد)							
۳۲	۲۸	۳۹	۱۵	۲۱	۱۰	۱۹	۱۰
۶۰	۵۷	۵۵	۶۲	۶۴	۶۹	۷۰	۶۵
۷	۴	۵	۱۴	۱۱	۱۲	۸	۱۹
۱	—	—	۱	۱	۱	۱	۴
۱	—	—	۷	۳	۸	۲	۲

جدول شماره ۱۶
 * نمودار ابعاد سیاسی و مذهبی ۱۶ کشور مورد بررسی

